

Projekt

z dnia 26 listopada 2025 r.

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W IŁOWEJ**

z dnia ..... 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Iłowa na lata
2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2025r. poz.1153) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025r. poz. 49) uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Iłowa na lata 2025-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Iłowej .

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Miejskiej w Iłowej
z dnia ..... 2025 r.

GMINNY PROGRAM WPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY IŁOWA NA LATA 2025 -2027

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	2
2. PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU.....	3
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	4
4. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	15
5. CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	19
6. M O N I T O R I N G	23
7. ADRESACI PROGRAMU	25
8. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	25
9. PODSUMOWANIE	26

I. WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnych 3-letnich programów wspierania rodziny.

Celem Programu jest zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różnego typu trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. W świetle założeń ustawy, pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, aby zarówno działania, jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji, tj. pomocy społecznej, szkoły, sądu, policji, itp.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonała podziału zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Poniższa tabela przybliży ten podział.

Tabela 1. Podział zadań i kompetencji pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej

GMINA – Wspieranie rodziny	POWIAT – Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI – Specjalistyczne instytucje pieczy
• Profilaktyka i wspieranie rodziny • Asystent rodziny • Placówki wsparcia dziennego • Rodziny wspierające • Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny	• Rodzinna piecza zastępcza (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka) • Instytucjonalna piecza zastępcza (placówki opiekuńczo-wychowawcze) • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy) • Rodziny pomocowe • Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	• Ośrodek adopcyjny • Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna • Interwencyjny Ośrodek Preadopcyjny

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

II. PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU

Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Łowa na lata 2025-2027 są odzwierciedleniem standardów i norm prawa wynikających z ustawodawstwa krajowego, znajdujących się m.in. w:

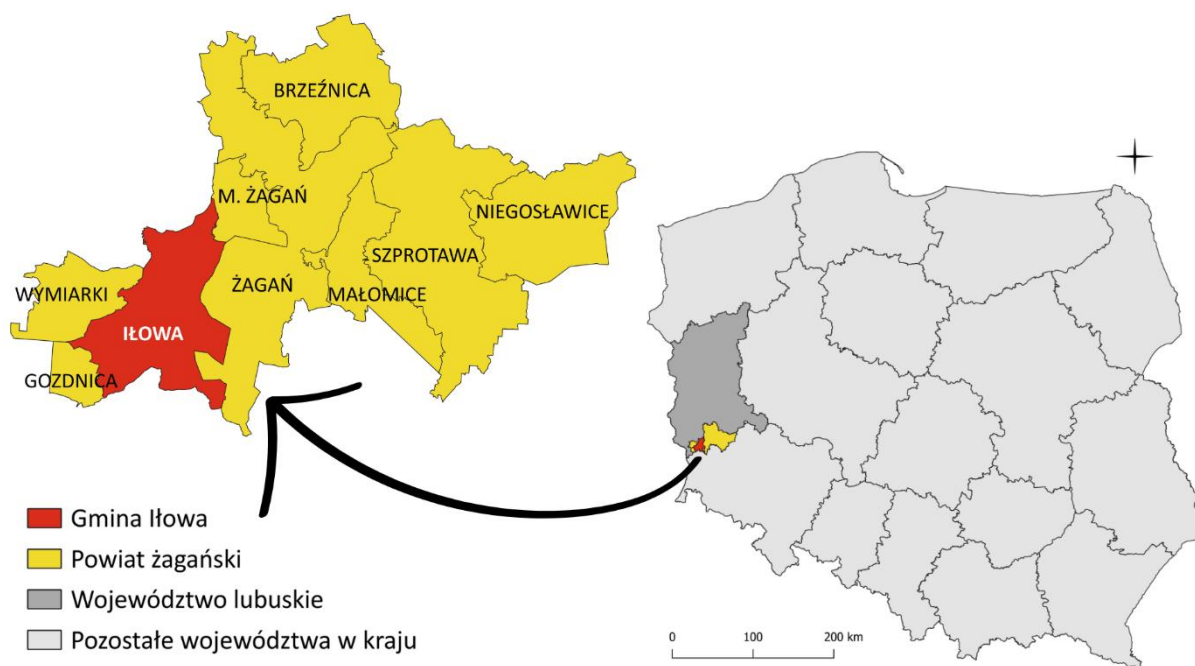
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2025r. poz. 49);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U.2025r. poz.1214);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”(t.j. Dz. U. 2024r. poz. 1829);
- Ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2809);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023r. poz. 2151);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Łowa na lata 2020-2030

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

POŁOŻENIE

Iłowa to gmina miejsko-wiejska, zlokalizowana w województwie lubuskim, w zachodniej części powiatu żagańskiego. Jej powierzchnia zajmuje 153 km², co stanowi 13,5% terenu całego powiatu. Od północy sąsiaduje z gminą Żary, od południa z gminami Osiecznica i Węgliniec, od zachodu z gminą Wymiarki i Gozdnicą, a od wschodu z gminą i miastem Żagań. Geograficznie gmina należy do Niziny Śląskiej, znajduje się wśród Borów Dolnośląskich, nad dopływami Bobru: Czarną Małą i Czarną Wielką.

Rysunek 1. Położenie Gminy Iłowa na mapie powiatu żagańskiego, województwa lubuskiego oraz całego kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

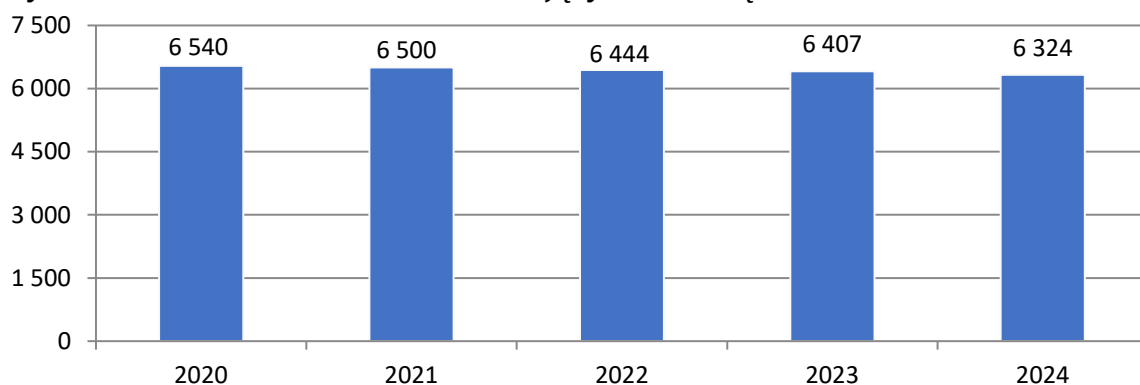
Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące

wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Łowa zamieszkują **6 324 osoby** (stan na 30.06.2024 roku).

Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba mieszkańców ulegała systematycznemu spadkowi, co obrazuje poniższy wykres. W 2024 roku w stosunku do 2020 roku wartość spadkowa liczby mieszkańców ukształtowała się na poziomie 3,3%.

Wykres 1. Liczba osób zamieszkujących Gminę Łowa w latach 2020-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica#>

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie gminy Łowa:

- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Komisariat Policji w Łowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- ośrodki zdrowia,
- placówki oświatowe,
- Rodzinny Dom Seniora „Cichy dom”,
- Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych oraz ich rodzin;
- Ogrzewalnia dla osób bezdomnych,
- Biblioteka Kultury,
- świetlice wiejskie funkcjonujące na terenie Konina, Klikowa, Czernej, Borowego, Czyżówka i Szczepanowa, Jankowej Żagańskiej.

Na terenie gminy Łowa znajdują się następujące **placówki oświatowe**:

1. Szkoła Podstawowa im. Lotników Alianckich w Łowej,
2. Przedszkole Miejskie w Łowej,
3. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Mała Szkoła”,
4. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Łowej.

W gminie Łowa nie funkcjonują żadne żłobki, ani kluby dziecięce.

Działalność kulturalną na terenie Gminy prowadzi **Biblioteka Kultury w Łowej**,

Mieszkańcy Gminy mogą uczestniczyć w organizowanych przez Bibliotekę Kultury różnorodnych sekcjach i klubach, skierowanych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Organizowanie atrakcyjnych zajęć artystycznych umożliwia rozwijanie zainteresowań, twórcze spędzanie wolnego czasu i poszukiwanie nowych wyzwań.

- zajęcia gry na instrumentach,
- Uniwersytet III Wiek
- zajęcia wokalne,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia sportowe i rekreacyjne, zumba,
- próby Orkiestry Dętej,
- zajęcia plastyczne,

Centrum Kultury jest organizatorem również różnego rodzaju imprez o charakterze kulturalnym:

- WOŚP,
- Spotkania autorskie,
- Koncerty,
- Walentynki,
- Konkursy Recytatorskie - eliminacje gminne,
- Dzień Kobiet,
- Jarmark Wielkanocny,
- Gale Teatralne,
- Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci,
- Święto Kwitnącej Azalii,
- Dzień Dziecka,
- Wystawa psów myśliwskich,
- PARK BEATS FESTIVAL
- XVII Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej,
- Wystawy malarskie i fotograficzne,
- Tydzień Seniora,
- Święto Niepodległości,
- Zabawa z Mikołajem,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- Sylwester pod gwiazdami.

W Bibliotece Kultury działają koła zainteresowań, zespoły i sekcje artystyczne przygotowane z myślą o dzieciach i młodzieży :

- Sekcja plastyki dziecięcej – „Twórcze Dzieciaki ”
- Sekcja wokalna
- Zespół teatralny
- Sekcja gitarowa
- Warsztaty plastyczne

oraz osobach dorosłych:

Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW) - to nie tylko sposób na zdobycie wiedzy, ale także przywrócenie radości życia. Według panującej opinii wiek dojrzały to dla wielu osób okres zubożnienia, utraty radości życia i spadku życiowej aktywności.

W Bibliotece Kultury swoją siedzibę ma również Stowarzyszenie „Bądźmy razem”.

Celami statutowymi stowarzyszenia jest integracja osób starszych.

Do **infrastruktury sportowo-rekreacyjnej** znajdującej się w gminie Łowa należą następujące obiekty:

- hala widowiskowo – sportowa,
- Stadion Miejski w Łowej,
- Boisko wielofunkcyjne przy ul. Ogrodowej w Łowej, którego administratorem jest Dyrektor Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Łowej,
- kompleks boisk „Orlik” przy ul. Piaskowej w Łowej, którego administratorem jest Dyrektor Szkoły Podstawowej w Łowej,
- obiekt sportowy w Koninie Żagańskim,
- boisko piłkarskie w Czernej.

Kluby sportowe działające w Gminie to:

1. Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Orzeł” w Koninie Żagańskim,
2. Stowarzyszenie LZS „Płomień” w Czernej,
3. Uczniowski Klub Sportowy „Orliki” w Łowej.

Na terenie gminy Łowa działa 8 świetlic wiejskich w takich miejscowościach, jak: Klików, Szczepanów, Czerna, Czyżówek, Borowe, Wilkowisko, Konin Żagański i Jankowa Żagańska. Świetlice wiejskie pełnią funkcję centrów kultury lokalnej. Są miejscem organizacji czasu wolnego i integracji społeczności lokalnej. Służą nie tylko dzieciom, ale także dorosłym.

Spotykają się tu rady sołeckie, działalność prowadzą koła gospodyń wiejskich, wolny czas spędzają najmłodsi. W świetlicach wspólnota mieszkańców planuje i przygotowuje lokalne wydarzenia. Odbývają się spotkania władz sołectw, mieszkańców, uroczystości rodzinne. Największe wydarzenia to dożynki i odpusty. Te organizowane były w poszczególnych wioskach w różnych latach.

W zakresie **podstawowej opieki zdrowotnej** dla mieszkańców gminy Łowa usługi świadczą następujące placówki:

1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Praktyka Lekarza Rodzinnego „Salus” Wioletta Falandysz-Kuprewicz,
2. Przychodnia Opieki Zdrowotnej w Łowej prowadzona przez Szpital Św. Łukasza w Bolesławcu,
3. NZOZ "Hygieja" S.C. Poradnia Pielęgniarek Środowiskowo-Rodzinnych.

Zakłady te mają podpisane kontrakty z NFZ, dzięki czemu prowadzą bezpłatne świadczenia głównie z zakresu medycyny rodzinnej. Na terenie Gminy znajdują się również dwie apteki.

W gminie Łowa o bezpieczeństwo i porządek dbają policjanci z **Komisariatu Policji w Łowej**. Jednostka ta podlega Komendzie Powiatowej Policji w Żaganiu, a Komisariat obejmuje swoim działaniem teren trzech gmin: Łowej, Wymiarek i Gozdniczy.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewniają działające w formie stowarzyszeń trzy **ochotnicze straże pożarne**: OSP Łowa, OSP Borowe i OSP Konin Żagański.

Organizacje pozarządowe to wszystkie podmioty, które nie są organami lub jednostkami podległymi administracji publicznej (rządowej i samorządowej) oraz których działalność nie jest nastawiona na osiąganie zysku¹. Do roli organizacji pozarządowych można zaliczyć: budowę kapitału społecznego przez tworzenie sieci powiązań międzyludzkich, mobilizacja grup społecznych i jednostek do większej aktywności "obywatelskiej, politycznej, kulturalnej, artystycznej czy religijnej" [Oniszczyk 2008 str. 269]. Oprócz wspomnianych, ważną rolę omawianych instytucji jest dostawa usług nieopłacalnych z punktu widzenia sektora prywatnego oraz takich, których nie jest w stanie, z racji braku odpowiednich narzędzi, dostarczyć państwo. Zadaniem takich grup jest między innymi zapewnienie dóbr i usług w dążeniu do poprawy warunków ekologicznych, opieki zdrowotnej, przeciwdziałanie łamaniu praw człowieka, a także walka z głodem. (Yaziji M, Doh J.2011, s. 15).

Na terenie gminy Łowa funkcjonują **organizacje pozarządowe**, które działają na rzecz społeczności lokalnej oraz stanowią ważne zaplecze i potencjał do rozwiązywania problemów społecznych. Należą do nich:

1. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Bory Dolnośląskie,
2. Fundacja „Bory Dolnośląskie”,
3. Stowarzyszenie „Bądźmy razem”,
4. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Producentów Świec i Zniczy,
5. Stowarzyszenie Miłosierdzia Św. Wincentego a Paulo w Łowej,
6. Towarzystwo Turystyczno-Sportowe „Orzeł” Konin Żagański,
7. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Piękni Życiem”,
8. Klub Piłkarski „Piaś”,
9. Stowarzyszenie Oświatowe „Mała Szkoła”,
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Borowem,
11. Ochotnicza Straż Pożarna w Koninie Żagańskim,
12. Ochotnicza Straż Pożarna w Łowej,
13. Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Płomień” Czerna,
14. Klub Sportowy „Akademia Sportu” Łowa.
15. Fundacja Cichy Dom
16. Lubuskie Stowarzyszenie Wodoru i Biometanu H2OZE
17. Stowarzyszenie Nasza Gmina

---

¹ <https://poradnik.ngo.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych (m.in. OPS, placówek oświatowych). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.). To właśnie jakość pracy administracji w ogromnej mierze narzuca tempo rozwoju wspólnoty lokalnej.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Łowa jest **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Według Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowej zatwierdzonego uchwałą Rady Miejskiej Nr 117/6/XII/12 z dnia 29 lutego 2012 roku z późniejszymi zmianami (tekst jednolity przyjęty Uchwałą nr 281/6/XXXIV/14 Rady Miejskiej w Łowej z dnia 25 lutego 2014 r.) realizuje on zadania wynikające z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, ustawowo zlecone z zakresu administracji rządowej, własne gminy, wynikające z programów rządowych oraz inne – według zawartych umów i porozumień.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej świadczy pomoc mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości. Jednostkę wyróżnia szybkie podejmowanie działań w sytuacjach kryzysowych oraz współpraca na rzecz osób i rodzin w potrzebie z innymi podmiotami m.in. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówkami oświatowymi, Biblioteką Kultury, Komisariatem Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Starostwem Powiatowym, schroniskami dla osób bezdomnych, służbą zdrowia, sądami, Prokuraturą, Komornikiem Sądowym. Podejmuje działania profilaktyczne, zaradcze i wspierające.

W ramach swojej działalności Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej prowadzi Klub seniora, wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego, ogrzewalnię, jadłodzielnię, mieszkanie treningowe oraz mieszkanie przejściowe dla osób w kryzysie.

Formy i wymiar wsparcia świadczonego w środowisku.

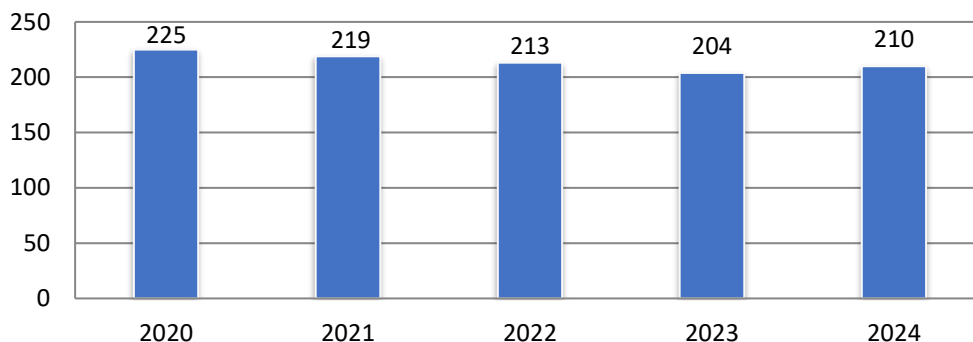
Mieszkańcy Gminy mają możliwość skorzystania m.in. z bezpłatnych porad prawnych, porad psychologów oraz terapeutów uzależnień. Z wymienionego wsparcia mogą skorzystać w ramach działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowej, Biblioteki Kultury, placówek oświatowych, które zatrudniają psychologów i odpowiednią kadrę pedagogiczną, Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc w formie pieniężnej i niepieniężnej.

Wg danych z zasobów pomocy społecznej, pomoc i wsparcie w gminie Łowa w roku 2024 uzyskało 210 rodzin a w roku 2023 uzyskało 204 rodziny.

Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w Gminie posiada tendencję spadkową, co obrazuje poniższy wykres.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Łowa w latach 2020-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 rok

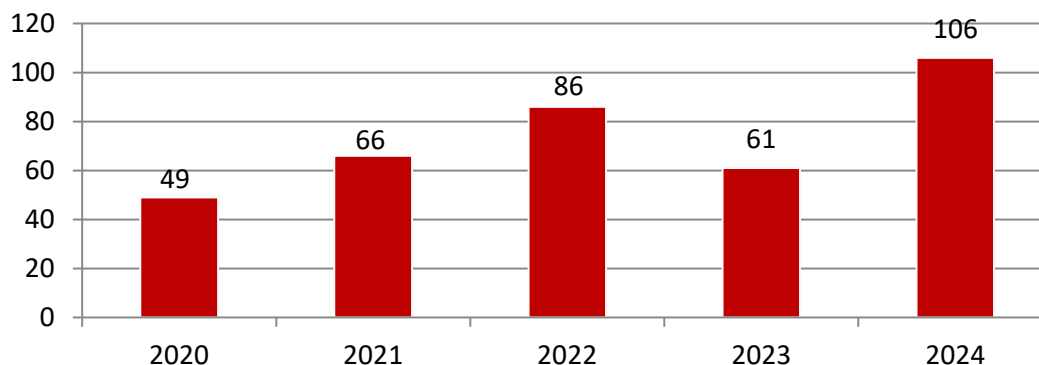
Najczęstszą formą pomocy pieniężnej udzielaną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej jest zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy. Natomiast najczęściej stosowaną pomocą niepieniężną jest praca socjalna, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, niezbędne ubranie, poradnictwo specjalistyczne, schronienie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi sąsiedzkie, kierowanie do domu pomocy społecznej, prowadzenie mieszkania przejściowego dla osób w kryzysie, klubu seniora, jadalni, ogrzewalni oraz wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego.

Jednym z działań mających na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi jest **praca socjalna**. Świadczona jest ona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

W bezpośredniej pracy z podopiecznym pracownicy socjalni odwiedzają klientów, motywują do zmian, umawiają do specjalistów, prowadzą poradnictwo wg potrzeb, kierują do odpowiednich form wsparcia, udzielają wsparcia emocjonalnego.

Liczba rodzin korzystających z pracy socjalnej w latach 2020-2024

Program Wspierania Rodziny na terenie Gminy Łłowa na lata 2025-2027

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020-2024rok

W ramach **pomocy żywnościowej** realizowano w 2024r. :

- program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” – wsparcia w formie rzeczowej udzielono dla 50 osób, w tym 45 dzieci.

- w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 – Podprogram 2023. W 2024r. wydano 92 skierowania dla 174 osób do otrzymania pomocy żywnościowej. Pracownicy Ośrodka zajmowali się przyjęciem, rozładunkiem i wydawaniem artykułów żywnościowych. Żywność wydano w lipcu, sierpniu i wrześniu 2024r.

- w grudniu 2024 r. przed Świętami Bożego Narodzenia zorganizowano zbiórkę żywności do paczek świątecznych. Dzięki darczyńcom zebrano i przygotowano 40 paczek, które pracownicy socjalni dostarczyli mieszkańcom naszej gminy.

- od grudnia 2023 r. w Gminie funkcjonuje „jadłodzielnia”. Lodówka umieszczona została przy bocznym wejściu do Biblioteki Kultury w Łłowej. Ideą „jadłodzielni” jest niemarnowanie jedzenia. Lodówka została odpowiednio oznakowana i umieszczony na niej został regulamin odnośnie tego jaką żywność i w jaki sposób można oddawać. Jadłodzielnia to miejsce, gdzie można zostawić dobre produkty spożywcze, z których będą mogły skorzystać inne osoby. Pracownik Ośrodka kilka razy w tygodniu sprawdza stan lodówki, dba o jej czystość.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Ośrodek realizuje wsparcie w formie usług opiekuńczych oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych. Przyznanie pomocy w formie usług opiekuńczych i sąsiedzkich usług opiekuńczych regulują zapisy Uchwały 489/8/LXII/23 Rady Miejskiej w Łłowej z 21 grudnia 2023r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze sąsiedzkie, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłat, jak również trybu ich pobierania. Zgodnie z zapisami Uchwały z 2023r. - koszt 1 godziny świadczonych usług opiekuńczych i specjalistycznych

usług opiekuńczych wynosił 39 zł. Ośrodek świadczy usługi opiekuńcze w dni robocze natomiast sąsiedzkie usługi opiekuńcze w dni powszednie oraz w dni wolne od pracy. W 2024r. pomocą w formie usług opiekuńczych było objętych 19 środowisk, usługi świadczyły 3 opiekunki środowiskowe zatrudnione na umowę o pracę oraz do usług sąsiedzkich zatrudniono osoby na umowę zlecenie.

Osoby wymagające **całodobowej opieki**, którym gmina nie jest w stanie takiej pomocy zapewnić są kierowane do domów pomocy społecznej. Osoba kierowana pokrywa koszt w wysokości 70% dochodu własnego, natomiast pozostała różnica pokrywana jest przez rodzinę lub w przypadku braku takiej możliwości przez gminę. W 2024 roku koszt pobytu dla 15 osób w domach pomocy społecznej wyniósł łącznie 830.708,20zł. Zobowiązania rodzin w 2024r. wynosiły 90.834,77 zł natomiast koszt gminy w 2024r. wyniósł 739.873,43 zł.

Ponadto, w ubiegłym roku całodobową opiekę świadczył Rodzinny Dom Pomocy „Cichy dom” w Łowej. Placówka w ramach zgody Wojewody zapewnia całodobową opiekę dla 18 osób oraz dla 4 osób umieszczonych na podstawie wcześniejszych rozwiązań.

Od 2022 r. w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowej działa **Klub Seniora**. W ramach Klubu seniorzy mogą korzystać m.in. z gimnastyki, zajęć z historii i języka angielskiego, warsztatów tematycznych (kosmetyczne, plastyczne, informatyczne, florystyczne, kulinarne, rękodzieło), wyjazdów i spotkań integracyjno-edukacyjnych lub rekreacyjno-kulturalnych, gier zespołowych na powietrzu (boule), gier stolikowych, aktywności typu nordic-walking, imprez okolicznościowych, koncertów. Klub Seniora czynny jest codziennie przez 3 godziny w dni robocze. Klub Seniora finansowany jest ze środków własnych gminy.

Po zakończeniu projektu „usługi opiekuńcze w Gminie Łowa” Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej kontynuował funkcjonowanie **wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego**. Większość zakupionych urządzeń pozostaje w użyczeniu. W wypożyczeniu są urządzenia rehabilitacyjne tj.: - wózki inwalidzkie, toaletowe, schodolaz, podpórki, chodziki czterokołowe / trójkołowe, łóżka rehabilitacyjne i materace przeciwodleżynowe a także sprzęty do ćwiczeń, w tym : dyski balansowe, piłki do ćwiczeń, poduszki sensoryczne i maty stabilizacyjne. Zawartych jest 18 umów użyczenia sprzętu.

W Gminie realizowany jest **program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”** dla Jednostek Samorządu Terytorialnego ze środków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Funduszu Spójności, ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnością. Ze wsparcia asystenta w 2024r. skorzystało 18 osób.

Program **„Opieka wytchnieniowa”**, którego celem jest m.in. czasowe odciążenie opiekunów faktycznych od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację. Wsparciem objęto 12 opiekunów

sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

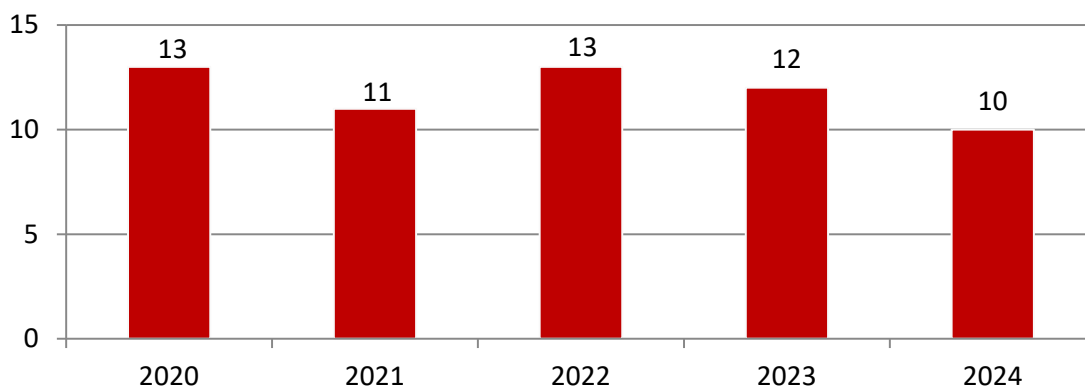
Program „**Korpus Wsparcia Seniorów**”, który składa się z Modułu I i Modułu II. W ramach modułu I świadczone usługi sąsiedzkie. Moduł II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” - opłacono abonament dla 15 seniorów korzystających z opasek telemedycznych. Opaski telemedyczne to rozwiązanie świadczenia pomocy na odległość. Zapewniają 24-godzinną teleopiekę ratowników medycznych, którzy reagują na alarmy od podopiecznych (SOS, Upadek). Opaski m.in. posiadają funkcję GPS, która w sytuacjach awaryjnych również może być pomocna (zagubienie). Bieżący pakiet w swojej ofercie zapewnia wirtualnego asystenta z przypomnieniem o noszeniu i ładowaniu opaski.

Program „**Opieka 75+**” dla osób wymagających pomocy osoby drugiej, będących w wieku powyżej 75 lat. Wsparciem w ramach Programu objęto 7 osób.

Ośrodek posiada w dyspozycji dwa lokale o charakterze interwencyjnym dla osób w kryzysie. W związku ze zmianą w 2023r. ustawy o pomocy społecznej, jeden z nich został przekwalifikowany jako mieszkanie treningowe. Mieszkanie treningowe jest formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W ubiegłym roku została przyjęta Uchwała NR 520/8/LXVI/24 Rady Miejskiej w Łowej z dnia 18 kwietnia 2024 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach treningowych i wspomaganych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej stale monitoruje i wspiera **osoby bezdomne**. Liczba znanych osób bezdomnych, objętych naszym wsparciem w większym lub mniejszym stopniu, wyniosła 22 osoby. W roku 2024 Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej zawarł umowę ze Stowarzyszeniem MONAR Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Lutynce oraz Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta, Koło w Świdnicy, 58-100 Świdnica. Z pomocy finansowej jak i rzeczowej, w oparciu o wydane decyzje, w ubiegłym roku skorzystało 14 osób bezdomnych. W sezonie zimowym na terenie Łowej funkcjonuje ogrzewalnia dla osób bezdomnych, które nie wyrażają zgody na umieszczenie w schronisku dla osób bezdomnych. W Ogrzewalni w ramach umowy cywilno-prawnej zatrudniona jest jedna osoba jako opiekun nadzorujący. Z ogrzewalni można korzystać od godziny 18:00 do godziny 8:00. W roku 2024 roku z pomocy Ogrzewalni skorzystało 15 osób. W Ogrzewalni można korzystać z gorącego napoju, kąpieli. Ponadto jest możliwość otrzymania czystej bielizny i odzieży.

Liczba osób bezdomnych z terenu Gminy Łowa korzystających ze schronienia w latach 2020-2024

Na podstawie Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o **przeciwdziałaniu przemocy domowej** Dz.U.2024.0.1673 oraz zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Łłowej nr 436/8/LVI/23 z dnia 27.06.2023r. działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, który został powołany przez Burmistrza Łłowej zarządzeniem z dnia 18.09.2023r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Łłowej liczy 11 osób są to przedstawiciele: Komisariatu Policji w Łłowej, Ośrodka Pomocy Społecznej w Łłowej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łłowej, Szkoły Podstawowej w Łłowej, Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Koninie Żag., Przedszkola Miejskiego w Łłowej, Poradni Pielęgniarek Środowiskowych „HYGIEJA”, Sądu Rejonowego w Żaganiu.

W ramach posiadanych środków własnych oraz przy współpracy z GKRPA przeprowadzono cykl szkoleń z szeroko rozumianego obszaru radzenia sobie z sytuacją przemocową m.in. „Psychologiczne i prawne procedury w sytuacji przemocy domowej”, Radzenie sobie w sytuacjach społeczno-komunikacyjnych w sytuacjach zadaniowych i w kontekście umiejętności regeneracji sił i zdolności konstruktywnego reagowania na sygnały, które wysyła ciało i psychika”, „Komunikacyjne modele reagowania w trudnych sytuacjach relacyjnych”, „Intuicyjna diagnoza zaburzeń zachowań i osobowości”, „Konkurencyjne cele alternatywne w pracy z osobami uzależnionymi.”

W 2024 roku wszczęto 15 procedur Niebieskiej karty (3 przez pracowników ops, 11 przez funkcjonariuszy policji, 1 przez pracownika oświaty). Zakończona 15 procedur NK (6 wszczętych w 2023r. oraz 9 wszczętych w 2024r). Z wparcia psychologa skorzystało 11 osób dotkniętych problemem przemocy.

W ramach **wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej** działania Ośrodka Pomocy Społecznej są dostosowane do indywidualnych potrzeb rodzin, a celem jest umożliwienie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych oraz poprawy jakości ich życia. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z innymi instytucjami, aby zapewnić kompleksową pomoc. Szuka rozwiązań, które są najlepsze dla konkretnej rodziny. Jest wsparciem i pomocą w codziennym funkcjonowaniu rodzin W 2024 roku objętych wsparciem Asystenta rodziny było 17 rodzin, z czego 3 rodziny zakończyły współpracę: 2 ze względu na osiągnięty cel, a w 1 wsparcie nie przyniosło oczekiwanych rezultatów współpracy. Praca z rodzinami wymaga od Asystenta rodziny bardzo dobrej organizacji

pracy, szerokiej wiedzy merytorycznej oraz indywidualnego podejścia do każdej rodziny, ponieważ każda rodzina to inny rodzaj wsparcia. Głównym celem asystenta rodziny jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, które pozwala im być samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci.

Asystenci pozostają w stałym kontakcie z rodzinami, szkołą, przedszkolem, służbą zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Żaganiu, policją oraz kuratorami z wydziału ds. Nieletnich i Rodzinny oraz wydziałem Karnym. Uczestniczą w spotkaniach dotyczących dokonania oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, opracowaniu planu pracy pomocy dziecku oraz możliwości powrotu do środowiska rodzinnego. Ponadto, asystenci organizują posiedzenia multiprofesjonalnego zespołu pomocy rodzinie, na których wspólnie z policjantami, przewodniczącą GKRPA, kuratorami, przedstawicielami oświaty opracowują działania na rzecz rodziny. W roku 2024 zostało zorganizowanych 15 spotkań celem pomocy rodzinom.

Ponadto rodziny z naszej Gminy mają możliwość skorzystania z pomocy psychologa dyżurującego dwa razy miesiącu w siedzibie Ośrodka, psychologów w szkole podstawowej oraz przedszkolu jak również ze wsparcia psychologów dyżurujących w siedzibie GKRPA oraz Klubie Seniora.

Dodatkowo w ubiegłym roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowej we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łowej przygotował dwie oferty szkoleniowe podnoszące kompetencje rodzicielskie tj.

Oferta szkoleniowo – konsultacyjna dla Ośrodka Pomocy Społecznej adresowana do rodziców dzieci przedszkolnych i szkolnych placówek Gminy Łowa.

Zakres usługi obejmował podnoszenia kompetencji wychowawczych rodziców, rozwiązywanie sytuacji trudnych w relacjach z dziećmi w aspekcie działań profilaktyki przemocy i podejmowania przez dzieci zachowań ryzykownych. Tytuł projektu oferowanego przez OPS mieszkańcom Gminy Łowa „Tworzymy świat bez przemocy dla naszych dzieci AKADEMIA ODPOWIEDZIALNEGO RODZICA ” Oferta szkoleniowo – konsultacyjna obejmowała 6 spotkań. Każde ze spotkań rozbite jest na dwa moduły.

- Pierwszy prowadzony w formule audytoryjnej dla wszystkich zainteresowanych.

- Drugi moduł prowadzony w formule dyskusyjno-treningowej z możliwością konsultacji indywidualnych

Druga oferta szkoleniowo – konsultacyjna była adresowana do rodziców nastolatków Gminy Iłowa. Zakres usługi obejmował również podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców. Koncentrował się na rozwiązywaniu sytuacji trudnych w relacjach z dziećmi, zrozumieniu trudnego okresu dojrzewania oraz na wyborze odpowiedniego stylu relacji rodzicielskich. Tytuł projektu: „KIEDY MOJE DZIECKO JEST O KROK OD DOROSŁOŚCI ....”

I V . CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

POLITYKA PRORODZINNA ORAZ WSPIERANIE RODZINY WRAZ Z SYSTEMEM PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ POMOCĄ SPOŁECZNĄ

Wszystkie jednostki pomocowe działające na terenie Gminy w określony sposób zajmują się wspieraniem rodziny w różnych obszarach jej funkcjonowania, a ich integralne, holistyczne oddziaływania pozwalają uzyskać zamierzone efekty i wprowadzać istotne zmiany w zakresie funkcjonowania instytucji rodziny. Główną jednostką organizacyjną w Gminie Iłowa zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest **Ośrodek Pomocy Społecznej**, który służy pomocą rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodziny z Gminy Iłowa oprócz szerokiej oferty pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej, mogą korzystać ze świadczeń z zakresu świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu „4000+”, świadczeń wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny, wsparcie w zakresie pozyskiwania zaświadczeń o dochodach w zakresie programu „Czyste powietrze”, stypendium socjalnego, dodatku mieszkaniowego.

Rodziny z dziećmi i ich potrzeby stanowią bardzo ważny obszar działań polityki społecznej. Poza wsparciem materialnym obserwuje się rozwój różnorodnych form pomocy niematerialnej, usługowej. W ostatnich latach obserwuje się także wzrost liczby rodzin, w których występują trudności opiekuńczo-wychowawcze. Rodzice często nie zdają sobie sprawy, że napotymane problemy wymagają interwencji i pomocy z zewnątrz. Bardzo późno zgłaszają się po pomoc specjalistyczną, gdy problemy są już bardzo zaawansowane lub dopiero, gdy w rodzinie wydarzy się sytuacja kryzysowa. Wielu rodziców boryka się z problemem niskich kompetencji (umiejętności), zarówno wychowawczych, jak i w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, co znacząco

wpływa na rozwój oraz funkcjonowanie dziecka w domu i w środowisku. Mimo znacznego wsparcia finansowego ze strony Państwa, rodzice nie zawsze zapewniają podstawowe potrzeby dzieci lub zabezpieczają je w sposób niewystarczający. Gdy funkcjonowanie rodziny wpływa znacznie na funkcjonowanie dzieci, sąd rodzinny ingeruje w sposób sprawowania władzy rodzicielskiej.

W sytuacji, kiedy rodzina biologiczna nie jest w stanie zapewnić dziecku odpowiedniej opieki i warunków do rozwoju, jest ono umieszczane w pieczy zastępczej.

W 2024 roku Gmina Łowa partycypowała w kosztach za opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości 257 770zł natomiast w 2023r. -246 314zł, w 2022 roku poniosła koszt za opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w wysokości 184 324 zł. Z powyższych danych wynika, iż koszt za opiekę i wychowanie uległ znacznemu zwiększeniu. Kwota ta niestety rośnie. Rzadkością są powroty dzieci do rodzin biologicznych, gdyż rodzice z różnych przyczyn nie potrafią stworzyć dzieciom sprzyjających warunków w domu pochodzenia. Nie bez znaczenia dla funduszy gminy jest fakt, że koszty związane z opłacaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej są znaczne i rosną z każdym rokiem. Właśnie z tego powodu inwestycja w kompetencje wychowawcze rodziców biologicznych jest bardzo ważna i potrzebna, ponieważ może to zapobiegać umieszczaniu dzieci w formach pieczy zastępczej. Ważne też jest stwarzanie dostępnych form wsparcia jak najbliżej miejsca zamieszkania, co znacznie ułatwia skorzystanie z oferty specjalistów.

Uwidacznia się też zjawisko wielopropblemowości w rodzinach. Rodziny często borykają się zarówno z problemami wychowawczymi, niepełnosprawnością, coraz częściej z uzależnieniami i przemocą, poważnymi kryzysami psychicznymi. Bardzo często wobec rodzin trzeba podejmować wielokierunkowe działania pomocowe, w których powinna uczestniczyć cała rodzina.

PROBLEMY I POTRZEBY MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE WSPARCIA RODZIN WSPIERANIE RODZINY WRAZ Z SYSTEMEM PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ POMOCĄ SPOŁECZNĄ

W trakcie badania mieszkańcy wskazali **główne problemy**, które ich zdaniem dotyczą rodziny w Gminie Łowa. Badani najczęściej wskazywali na **uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży** (39,8%), **ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej**, m.in. psychoterapii dorosłych, psychiatrii dziecięcej, terapii rodzinnej (37,9%), **uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dorosłych** (35,0%) oraz **bezradność i niesamodzielność osób starszych** (33,0%). Średnio co czwarty ankietowany wskazał na niewystarczające środki finansowe (25,2%), trudności opiekuńczo-wychowawcze rodziców (24,3%) oraz uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dzieci i młodzieży (23,3%). W dalszej kolejności wymieniono niepełnosprawność i długotrwałą lub ciężką chorobę (16,5%), przemoc domową

(15,5%), a także uzależnienia behawioralne wśród dorosłych (14,6%). Najmniejszy odsetek ankietowanych stwierdził, że problem stanowi bezrobocie (9,7%) oraz zaburzenia psychiczne (10,7%). Zaledwie 3,9% badanych trudno było odpowiedzieć na to pytanie, ze względu na brak wiedzy w tym zakresie.

Ponadto **określono potrzeby** poszerzenia usług społecznych w obszarze wspierania rodzin z dziećmi na terenie Gminy Łowa. Najwięcej, bo 48,5% badanych wskazało na **organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwój bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3, poradnictwo specjalistyczne np. prawne, psychologiczne, rodzinne** (po 32,0%) oraz **profilaktykę uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży** (31,1%). Następnie wskazano na **organizowanie terapii dla dzieci m.in. przez pedagoga, psychologa, terapię integracji sensorycznej, wczesne wspomaganie rozwoju, rehabilitacja, organizowanie alternatywnych form integracji i spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi (po 28,2%) oraz profilaktykę uzależnień i przemocy wśród osób dorosłych (23,3%)**. W dalszej kolejności dorośli mieszkańcy Gminy wyróżnili rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy, **organizowanie grup wsparcia dla rodzin z różnego rodzaju problemami** np. uzależnienia, przemoc, brak kompetencji opiekuńczo-wychowawczych (po 21,4%), a także **tworzenie i rozwój bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego** (20,4%). Najrzadziej wskazywano na zapewnienie wsparcia asystenta rodziny (12,6%), rozwijanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców (15,5%) oraz **organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami i z niepełnosprawnościami** (17,5%). 1,0% badanych nie dostrzega potrzeby poszerzania oferty wspierania rodzin z dziećmi na terenie Gminy Łowa, z kolei wśród innych odpowiedzi, mieszkańcy wskazywali na potrzebę utworzenia żłobka (1,9%). 46,6% ankietowanych zwróciło uwagę na potrzebę prowadzenia zajęć wspomagających umiejętności wychowawcze rodziców np. poprzez Klub Rodzica.

WNIOSKI Z BADANIA DIAGNOZUJĄCEGO POTRZEBY, ZASOBY I POTENCJAŁ W ZAKRESIE POLITYKI PRORODZINNEJ, WSPIERANIE RODZINY, SYSTEM PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ .

Problemy dotyczące rodziny. Z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy biorący udział w badaniu do głównych problemów dotyczących rodzin zaliczają uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży, ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej, uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dorosłych oraz bezradność i niesamodzielność osób starszych.

Oferta działań na rzecz wspierania rodziny. Wyniki badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Łowa wskazują, że najczęściej wymienianymi potrzebami w zakresie wspierania rodzin są kolejno według liczby wskazań: organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, rozwój bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3, poradnictwo specjalistyczne oraz

profilaktyka uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży. Blisko połowa dorosłych mieszkańców widzi potrzebę prowadzenia zajęć wspomagających umiejętności wychowawcze rodziców, a co trzeci uważa, iż liczba miejsc w szkołach, przedszkolach, żłobkach i innych placówkach oświatowych/wychowawczych jest w Gminie niewystarczająca.

Problemami rodzin z Gminy Łowa zdaniem mieszkańców okazały się m.in. uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży, ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej oraz uzależnienie od alkoholu, narkotyków, dopalaczy wśród dorosłych. W odpowiedzi na zidentyfikowane trudności z jakimi zmagają się rodziny z Gminy, rekomenduje się:

- kontynuowanie realizacji programów i projektów na rzecz wspierania rodzin, takich jak: asystent rodziny, „Posiłek w szkole i w domu”, Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, Karta Dużej Rodziny;
- zapewnienie poradnictwa specjalistycznego np. prawnego, psychologicznego, rodzinnego, prowadzenie terapii dla dzieci i młodzieży oraz par/małżeństw;
- organizowanie grup wsparcia/grup samopomocowych dla rodzin z różnego rodzaju problemami np. uzależnienia, przemoc, zaburzenia psychiczne;
- utworzenie placówki opieki nad dziećmi do lat 3;
- utworzenie klubu rodzica lub innej grupy wsparcia skierowanej do rodziców dzieci, której celem będzie zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym (przemoc, uzależnienia, umiejętności społeczne i emocjonalne, itp.) poprzez organizowanie prelekcji ze specjalistami oraz innych działań na rzecz rodzin z Gminy;
- organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz rodzin. Rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego w formie świetlic dla dzieci i młodzieży oraz doposażenie ich w celu zwiększenia atrakcyjności i zachęcenia do uczestnictwa w zajęciach przez nich organizowanych;
- zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego i terapeutycznego dla osób doznających przemocy domowej oraz umożliwienie im uczestnictwa w grupach wsparcia;
- prowadzenie akcji informacyjnych mających na celu podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej, a także motywowanie do przełamywania tzw. „zmowy milczenia” w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim;
- zwiększanie kompetencji zawodowych, w szczególności pedagogów oraz psychologów szkolnych, w zakresie rozpoznawania i udzielania wsparcia w przypadku wystąpienia problemu uzależnień behawioralnych;
- uwrażliwianie społeczności lokalnej na temat ryzyka jakie niosą za sobą uzależnienia behawioralne, poprzez dostarczanie i udostępnianie rzetelnych informacji.

V . CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Utworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin w gminie Łowa w oparciu o rzeczywiste problemy mieszkańców i odpowiadającego na rozpoznane potrzeby rodzin, w szczególności przejawiające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Zapewnienie dostępu szerokiej i kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin.
2. Zapewnienie realizacji działań o charakterze aktywizacyjnym, promującym zdrowy styl życia i zwiększającym kompetencje wychowawcze.

Cel operacyjny 1		
Zapewnienie dostępu szerokiej i kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin		
Cel szczegółowy	Działanie	Instytucja odpowiedzialna za działania
Podniesienie kompetencji rodzicielskich i zwiększanie świadomości rodziców w zakresie obowiązków wychowawczych	1.Kontynuowanie realizacji istniejących programów i projektów na rzecz wspierania rodzin np. asystent rodziny; 2.Prowadzenie szkoleń/warsztatów dla rodziców; 3.Zapewnienie poradnictwa specjalistycznego np. prawnego, psychologicznego, rodzinnego, prowadzenie terapii dla dzieci i młodzieży oraz par/małżeństw; 5.Warsztaty i zajęcia kompetencji rodzicielskiej dla przyszłych i młodych matek np. - wsparcie psychologa	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, GKRPA,

Program Wsparcia Rodziny na terenie Gminy Howa na lata 2025-2027

	- nauka pielęgnacji niemowlaka - wsparcie pielęgniarstwa 6. Utworzenie Klubu Świadomego Rodzica a w nim : warsztaty podnoszące kompetencje rodzicielskie i wychowawcze - prelekcje i spotkania ze specjalistami - wsparcie psychologiczne	
Zwiększenie oferty usług specjalistycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami.	1. Stworzenie warunków integracji sensorycznej 2. Zwiększenie godzin logopedy w systemie pozaszkolnym	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe,
Zapewnienie bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży a także umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	Podjęcie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Popularyzowanie i współorganizowanie wydarzeń na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego. Zapewnienie wsparcia dla rodzin, którym ograniczono władzę rodzicielską. Prowadzenie pracy z rodziną naturalną w celu powrotu dziecka z pieczy zastępczej.	CUS/OPS, Gmina , placówki oświatowe, PCPR,
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin	Świadczenie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom w trudnej sytuacji życiowej.	CUS/OPS, Gmina , organizacje pozarządowe,

Cel operacyjny 2. Zapewnienie realizacji działań o charakterze aktywizacyjnym, promującym zdrowy styl życia i zwiększającym kompetencje wychowawcze		
Cel szczegółowy	Działanie	Instytucja odpowiedzialna za działania
1. Rozwój usług na rzecz osób i rodzin w zakresie rozwoju ich zainteresowań, aktywności społecznej, sportowej, edukacyjnej, a także organizacji czasu wolnego.	1.Utworzenie placówki wsparcia dziennego/ świetlicy dla dzieci w wieku szkolnym, 2.Utworzenia Klubu Młodzieżowego – wsparcie, integracja i rozwój osobisty . 3.Realizacja działań promujących aktywne wzorce spędzania czasu wolnego i wypoczynku rodzinnego np. pikniki zdrowia promujące zdrowy styl życia; 3.Aktywizacja świetlic wiejskich celem integracji np. Kluby Animacji Lokalnej - miejsca dedykowane określonym grupom społecznym 4.Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 5.Organizacja wypoczynku letniego i zimowego z programem profilaktycznym (alkohol, substancje psychoaktywne, przemoc) dla dzieci i młodzieży. 6.Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	CUS/ OPS, Gmina, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp. placówki oświatowe, GKRPA, BK,

Program Wsparcia Rodziny na terenie Gminy Howa na lata 2025-2027

2.Stworzenie oferty wsparcia dla rodziców w podejmowaniu aktywności zawodowej	1. Utworzenie placówki opieki nad dziećmi do lat 3 np. Klub Malucha;	Gmina, OPS/CUS , podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.
3.Podniesienie świadomości w zakresie zjawiska przemocy domowej	1) Prowadzenie akcji informacyjnych/kampanii w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; 2.Realizacja w szkołach programów profilaktycznych rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN związanych z tematyką uzależnień od substancji oraz zjawiskiem przemocy. 2.Zwiększenie godzin wsparcia psychologicznego	OPS/CUS, GKRPA, placówki oświatowe ,
4.Rozwój kompetencji i współpracy instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców	1.Aktywizacja współpracy między organizacjami, wymiana pomysłów, tworzenie wspólnych inicjatyw na rzecz mieszkańców gminy, 2.Pobudzenie społeczności do tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w zakresie świadczenia usług społecznych poprzez np. szkolenia, spotkania. 3.Zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego 4.Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Gmina, OPS/CUS, lokalni liderzy, mieszkańcy, podmioty wyłonione w ramach konkursu, przetargu itp.

VI. MONITORING

Monitoring realizacji Programu Wsparcia Rodziny na terenie Gminy Iłowa na lata 2025-2027 będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

WSKAŹNIKI MONITORINGU

Cel operacyjny 1 :Zapewnienie dostępu do szerokiej i kompleksowej oferty wsparcia dla rodzin.	
Cele szczegółowe	Nazwa wskaźnika
1. Podniesienie kompetencji rodzicielskich i zwiększanie świadomości rodziców w zakresie obowiązków wychowawczych.	1. Liczba programów i projektów realizowanych na rzecz wspierania rodzin 2. Liczba warsztatów , szkoleń dla rodziców 3. Liczba pkt. Świadczących poradnictwo specjalistyczne 4. Liczba utworzonych placówek wsparcia dziennego 5. Liczba korzystających z warsztatów dla przyszłych i młodych matek 6. Liczba warsztatów w ramach Klubu Świadomego Rodzica
2. Zwiększenie oferty usług specjalistycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami	1. Liczba przygotowanych przestrzeni dla integracji sensorycznej 2. Liczba godzin logopedy w systemie pozaszkolnym

3. Zapewnienie bezpieczeństwa rodzin, dzieci i młodzieży a także umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	1. Liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych. 2. Liczba spotkań zespołów ds. oceny sytuacji dziecka. 3. Liczba rodzin, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, objętych wsparciem asystenta rodziny.
4. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin.	1. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną. 2. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
Cel operacyjny 2: Zapewnienie realizacji działań o charakterze aktywizacyjnym, promującym zdrowy styl życia i zwiększającym kompetencje wychowawcze	
Nazwa wskaźnika	
Cele szczegółowe	Nazwa wskaźnika
1. Rozwój usług na rzecz osób i rodzin w zakresie rozwoju ich zainteresowań, aktywności społecznej, sportowej, edukacyjnej a tak ze organizacji czasu wolnego	1. Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci w wieku szkolnym 2. Liczba placówek wsparcia dziennego skierowanych dla młodzieży 3. Liczba spotkań, wydarzeń, pikników promujących zdrowy styl życia 4. Liczba Klubów Animacji lokalnej
2. Stworzenie oferty wsparcia dla rodziców w podejmowaniu aktywności zawodowej	1. Liczba placówek opieki dziennej nad dziećmi do lat 3
3. Podniesienie świadomości w zakresie zjawiska przemocy domowej	1. Liczba akcji informacyjnych/kampanii 2. Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych. 3. Liczba godzin dyżuru psychologa.
4. Rozwój kompetencji i współpracy instytucji, organizacji pozarządowych i mieszkańców	1. Liczba podjętych wspólnych inicjatyw 2. Liczba szkoleń, spotkań

VII. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Gminy Iłowa są mieszkańcy Gminy – przede wszystkim rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest również do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na terenie Gminy Łowa na lata 2025-2027 finansowane będą z następujących źródeł:

- ze środków własnych Gminy,
- ze środków finansowych z funduszy zewnętrznych, w tym rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

IX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wsparcia Rodziny na terenie Gminy Łowa na lata 2025-2027 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację Programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być utworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin w gminie Łowa w oparciu o rzeczywiste problemy mieszkańców i odpowiadającego na rozpoznane potrzeby rodzin, w szczególności przejawiające trudności.

Uzasadnienie

Gminny Program Wsparcia Rodziny na terenie Iłowa na lata 2025-2027 opracowano w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025r. poz. 49) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Program służy wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.